

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	4-3-2014	REFERENTIE	
ONS NUMMER	80F367FD	DOORKIESNUMMER	06-21124595
NUMMER PS	2014MME50	E-MAILADRES	hans.kraaij@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1. Geluidrapport 2. Brief nautische veiligheid 3. Maatschappelijke kosten/batenanalyse		

Onderwerp Statenvrief: No go-besluit Havenontwikkeling Het Klooster

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

Begin 2012 is een project gestart voor een havenontwikkeling op bedrijventpark Het Klooster. Aanleiding voor het project was de grote filedruk in de regio Utrecht, gecombineerd met een dreigend tekort aan containerterminalcapaciteit in de provincie. Doelstellingen van het project zijn:

- ✓ Minder files door benutting binnenvaart als alternatief voor wegtransport
- ✓ Versterken concurrentiepositie bedrijventpark
- ✓ Verbeteren duurzaamheid bedrijventpark

Voorgeschiedenis

Rond 2000 en 2005 is door de gemeente Nieuwegein onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een haven op bedrijventpark Het Klooster. In 2011 heeft een initiële integrale business case uitgewezen dat er een markt is voor zo'n terminal. Begin 2012 heeft de gemeente Nieuwegein de provincie gevraagd om het onderzoek naar een containerterminal te trekken en is de provincie een onderzoek gestart met hulp van Europese subsidie (Interreg).

Medio 2012 bleek dat er onvoldoende zicht was op een rendabele business case voor een haven met containerterminal. Deze situatie ontstond doordat Container Terminal Utrecht een deel van haar bedrijvigheid naar Kampen verplaatste, waardoor ruimte ontstond op de terminal. Ook is in februari 2012 besloten over de aanleg van een containerterminal in Tiel die sinds januari 2013 operationeel is. De afgelopen jaren hebben zich geen bedrijven op Het Klooster gevestigd die grote hoeveelheden containers transporteren. Deze ontwikkelingen maken dat niet genoeg behoefte is aan een containerterminal op bedrijventpark Het Klooster.

Nadat het vermoeden ontstond dat er geen business case meer was voor een volwaardige containerterminal, is een marktconsultatie gedaan om er achter te komen of dit vermoeden bevestigd werd door het bedrijfsleven. Deze consultatie resulteerde in de suggestie van Havenbedrijf Rotterdam voor een dependance/opstaphalte voor

containers, gericht op het bedrijvenpark. Bij een marktconsultatie in de regio bleek vervolgens concrete interesse te bestaan voor op- en overslag van bouwstoffen, gecombineerd met een beperkte overslagvoorziening voor containers. Voor deze business case zijn aanvullende onderzoeken gedaan naar:

1. nautische veiligheid;
2. geluid;
3. maatschappelijke kosten en baten.

Essentie / samenvatting

Wij hebben besloten om het project "Havenontwikkeling Het Klooster" te staken, omdat het niet mogelijk is om te voldoen aan de projectdoelstellingen. De benodigde publieke bijdrage aan het project weegt niet op tegen de maatschappelijke baten. Dit blijkt uit de volgende onderzoeksconclusies:

Nautische veiligheid

Vanuit financiële overwegingen gaat de voorkeur uit naar een ingekaste langshaven. De meerkosten voor een insteekhaven bedragen namelijk € 6,5 mln (prijspeil 2018) waardoor de totale benodigde overheidsinvestering boven de beschikbare € 9,2 mln zou uitkomen. In overleg met het Rijk is geconcludeerd dat een ingekaste langshaven op de voorgenomen voorkeurslocatie - ongeacht eventuele compenserende maatregelen - leidt tot een verslechtering van de nautische veiligheid voor de scheepvaart.

Geluid

Een insteekhaven is nodig om aan de vigerende geluidwetgeving te kunnen voldoen. Een ingekaste langshaven is een mogelijke optie indien de overslagvoorziening beperkt wordt in haar bedrijfsvoering en 's nachts gesloten wordt.

Maatschappelijke kosten/baten

De business case is negatief. De jaarlijkse winst is dusdanig laag dat de initiële investeringen zich in 35 jaar nog niet terugverdienen. Er lijkt geen ruimte binnen de business case om beperkingen in de exploitatie (zoals een nachtsluiting) te dragen. Op basis van de resultaten van de maatschappelijke kosten/batenanalyse is het niet verantwoord om een publieke financiële bijdrage te leveren aan de havenontwikkeling. Deze bijdrage zou wel nodig zijn voor compenserende maatregelen voor geluid en de nautische veiligheid.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het geplande verkeerskundige effect van het project was een vermindering van 120 auto's in de ochtend- en avondspits, met name tussen de haven van Rotterdam en de regio Utrecht. Dit effect bleek niet haalbaar door een havenontwikkeling, omdat de containerterminals in Utrecht en Tiel de komende decennia naar verwachting voldoende ruimte zullen hebben. En overslagstation op Het Klooster zal vooral leiden tot verplaatsing van transport van Utrecht naar Nieuwegein en nauwelijks tot een substitutie van vrachtwagentransport tussen Rotterdam en Utrecht naar binnenvaarttransport.

Financiële consequenties

Over de bestemming van de middelen die vrij vallen binnen de programma's VERDER en Beter Benutten wordt binnen deze programma's besloten. Hierover wordt u geïnformeerd via de voortgangsrapportages. De resterende subsidierechten voor Interreg (oorspronkelijk bestemd voor opstellen bestemmingsplan en milieueffectrapport) zijn deels overgedragen aan de gemeente Utrecht en komen voor de rest beschikbaar voor de overige partners binnen het project.

Vervolprocedure/voortgang

Het denkbaar dat er na 2030 behoefte ontstaat aan een containerterminal op Het Klooster, indien:

1. de bestaande containerterminalcapaciteit op Lage Weide niet volstaat om te voldoen aan de vraag naar containers in de provincie Utrecht, en
2. er op bedrijvenpark Het Klooster bedrijven komen die grote hoeveelheden containers transporteren op basis waarvan een containerterminal rendabel kan opereren.

De gemeente Nieuwegein stelt in 2014 een visie op voor de ontwikkeling van deelgebied 4 van Het Klooster (de noordpunt, waarvoor het bestemmingsplan geactualiseerd moet worden). In 2017 wordt de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie herijkt. Op dat moment besluiten wij of de havenreservering gehandhaafd blijft. De gemeentelijke visie op deelgebied 4 zal hiervoor de basis vormen.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,